

Cyclus “Het wachtende blauw”

Elise Woertman

Kees van der Zwaard

30 juni t/m 28 juli 2024

zomer

Inleiding

Als afsluiting van ons jaarthema ‘Levenskunst – over leven’ organiseren wij in de Janskerk in de maand juli 2024 een expositie. Gezien het thema vragen wij aandacht voor het werk van een gerijpt kunstenaar, iemand die al zijn leven lang op zoek is naar wijsheid en schoonheid, en naar het ontdekkend vormgeven daarvan. Gezien onze achtergrond als oecumenische gemeenschap hebben wij gezocht naar iemand die al levenslang ook in gesprek is met onze veelkleurige christelijke traditie, juist om van daaruit steeds opnieuw de wereld en de mens in het licht van de Eeuwige te bezien.

Dat licht zien we schijnen in het blauw van Johannes Wickert. In zijn werk zien we de hedendaagse mens afgebeeld in een bijbels gekleurde, vaak rauwe werkelijkheid. Daarmee vertelt Wickert onze dagelijkse condition humaine een werkelijkheid te binnen, waarin we tastend iets van goddelijke presentie ervaren – ‘God is blauw’ – soms ondanks onszelf. Hij nodigt uit om je eigen bestaan te laten weerspiegelen in de door hem zichtbaar gemaakte essentie: *het wachtende blauw*. Zo wordt reflectie tot levenskunst.

Daarmee is Johannes Wickert, tevens wetenschapper, psycholoog en filosoof, in onze ogen zo’n kunstenaar! Wij hebben hem uitgenodigd om in onze Janskerk een expositie in te richten in de maand juli 2024. 25 van zijn werken zullen dan in de Janskerk komen te hangen. Ook verschijnt er een bijbehorende catalogus met afbeeldingen, teksten en een essay over Wickert. De beoogde opening is zondagmiddag 30 juni. Ook in de viering van die ochtend wordt aandacht besteedt aan ‘het wachtende blauw’.

In de vieringen van 30 juni tot eind juli staat elke keer een schilderij van Johannes Wickert centraal (dat dus ook te zien zal zijn in de kerk zelf), met een bijpassende Bijbeltekst. Ook is er per schilderij een meditatieve tekst (beschikbaar vanaf half mei, ze worden geschreven voor de catalogus)

30 juni Doopdienst & opening expositie mmv Janskoor

Voorganger: Kees van der Zwaard & Elise Woertman

Thema: Voorhangsel

Lezing: Marcus 1,9-11 en 15,33-39

Beeld: Verrezen Christus

Tweemaal scheurt de hemel van boven naar beneden open in het Marcusevangelie. Als Jezus gedoopt wordt in de Jordaan scheurt de hemel open en klinkt er een stem uit de hemel die zegt: 'Jij bent mijn geliefde zoon'. Als Jezus sterft aan het kruis, scheurt op dat moment het voorhangsel in de tempel open. De centurio herken hem en zegt: 'werkelijk, deze mens was Gods zoon'. Tweemaal zien wij de volle werkelijkheid zonder voorhangsel. Daartussen speelt het hele leven zich af. Op het schilderij van de Verrezen Christus zijn de rafelranden van het voorhangsel nog te zien, met het wachtende blauw daarachter.

Tussen rafelranden
zit de tuinman

weergaloos vrij

Nog draagt zijn lijf
de sporen

van de nacht
vol pijn en leegte

Nu draagt zijn schoot
de mand

vol goede vruchten
van de Geest

Omringd door hemel
weids open

om licht
te leven

7 juli

Voorganger: Elise Woertman

Thema: Graankorrel

Lezing: Johannes 12,20-26 & Hebrëeën 11, 1

Beeld: Hoop

Als teken van hoop schildert Wickert een lichtend veld waar mensen met aandacht en precisie op een rij zaaigoed planten, tot aan de horizon. De oogst is nog niet in beeld. Daar moeten we nog naar toe groeien. Levend in vertrouwen, gaandeweg in geloof. Daarover spreekt de tekst uit de Hebrëeënbrief. En het roept het beeld op van de graankorrel uit het Johannesevangelie, die sterft in de donkere grond om daar open te breken om nieuw leven mogelijk te maken.

Wat is hoop voor ons? Waar zaaien wij tekens van hoop, waar zien wij die?

14 juli

Voorganger: Kees van der Zwaard

Thema: Dit is de tijd

Lezing: Lukas 17,20-33

Beeld: Kairos

Een kernbegrip in het werk van Johannes Wickert is 'kairos'. Het gaat om een andere waarneming van tijd, dan de doorgaande, steeds wegtikkende 'chronos'tijd. Kairos gaat om het moment waarop tijd en eeuwigheid voor even samenvallen. Het is altijd een ogenblik nu. In het evangelie van Lukas spreekt Jezus op diezelfde manier over 'het koninkrijk Gods'. Dat is onder ons, dichterbij dan wij durven dromen. En tegelijk niet af te dwingen volgens de wetten van onze logica. Wat zien wij daarvan? En wat doen we, behalve wachten?

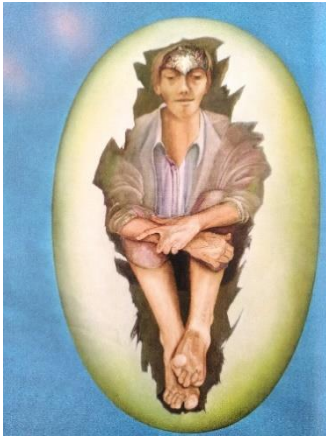
21 juli

Voorganger: Elise Woertman

Thema: Opnieuw geboren

Lezing: Johannes 3,1-21

Beeld: In gebed

We lezen in het Johannesevangelie de ontmoeting tussen Nikodemus en Jezus. Hoe kan een mens nieuw geboren worden? Hoe worden wij mens, door onze schim en schaduw heen? Hoe borgen wij de menselijkheid, in een wereld die verscheurd is door tegenstellingen, angst en eigenbelang? De kostbaarheid van leven wordt verbeeld in de mens die in een ei zit, op de drempel van binnen en buiten om opnieuw geboren te worden.

28 juli

Voorganger: Wilma Blaak

Thema: Gelukkig jullie die arm zijn

Lezing: Lukas 6,17-26

Beeld: Dakloze

In het evangelie volgens Lukas houdt Jezus een veldrede (terwijl in het Mattheusevangelie de Bergrede klinkt). Vier paradoxale zaligsprekingen klinken er, naast viermaal een even paradoxaal 'wee jullie'. Wie wordt er gelukkig geprezen, wie wordt er beweent in een wereld waarin geld en goed oneerlijk verdeeld is. Waar mensen leven en sterven zonder onderdak te zijn, en anderen meer hebben dan goed is.

En wat vertelt de dakloze mens op het schilderij van Wickert ons? Waar wijst hij ons op in al zijn schamelheid? Waar en wanneer zijn wij werkelijk onderdak?